

HANOI STOCK EXCHANGE

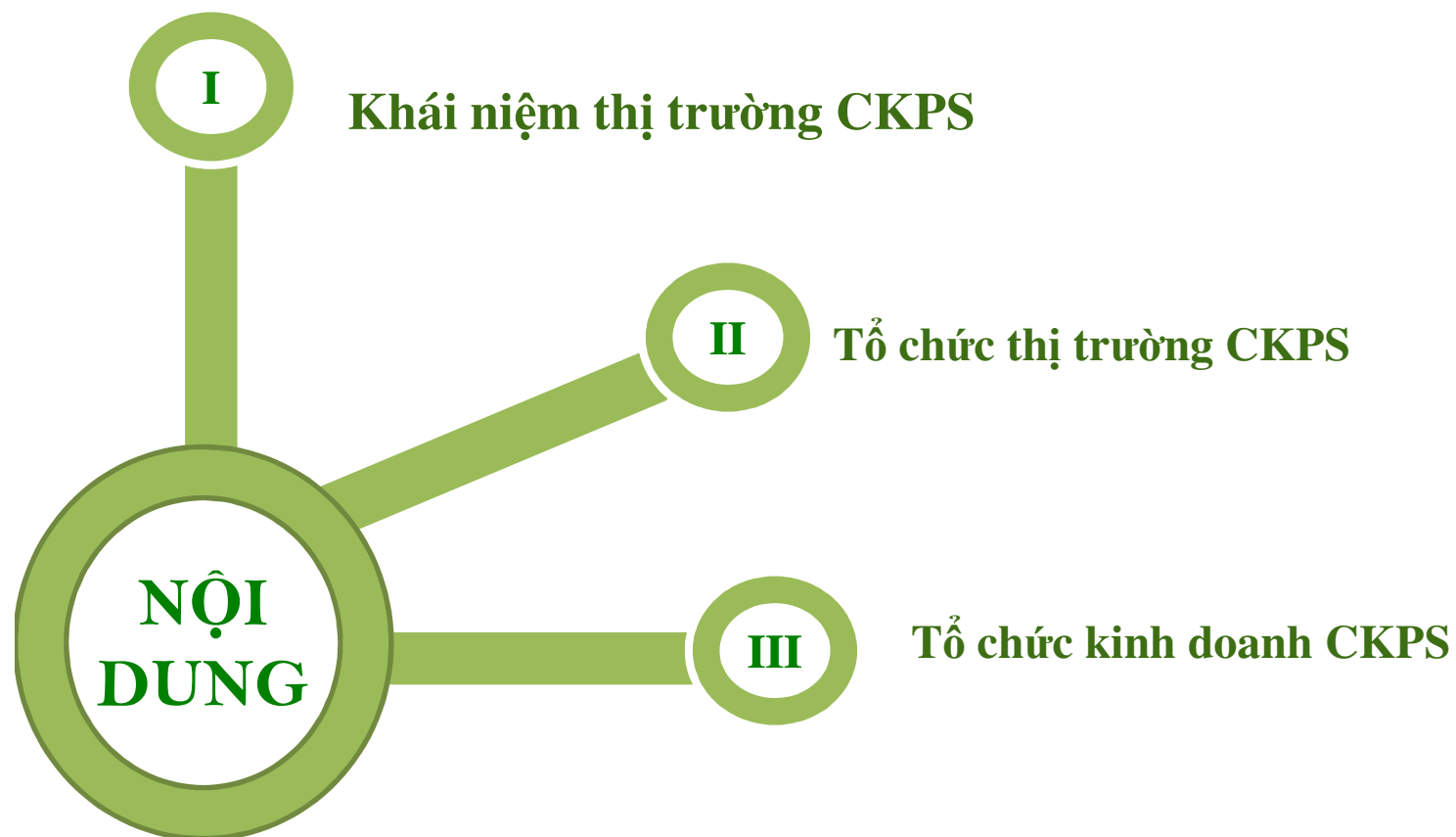
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

**MÔ HÌNH THỊ TRƯỜNG
CHỨNG KHOÁN PHÁI SINH
TẠI VIỆT NAM**

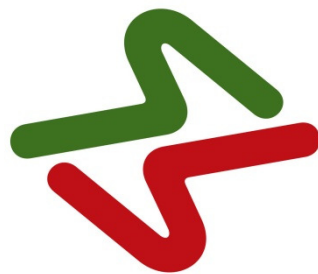
(Theo Nghị định số 42/2015/NĐ-CP ngày 05/5/2015)

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

Nghị định số 42/2015/NĐ-CP ngày 05/05/2015 về chứng khoán phái sinh và thị trường chứng khoán phái sinh

HANOI STOCK EXCHANGE

SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

PHẦN I

KHÁI NIỆM

THỊ TRƯỜNG CKPS

Chứng khoán phái sinh và TTCKPS

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

Chứng khoán phái sinh và TTCKPS

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

Tài sản cơ sở

- Chứng khoán
- Tài sản khác được sử dụng làm cơ sở để xác định giá chứng khoán phái sinh

Chứng khoán phái sinh

- Hợp đồng tương lai
- Quyền chọn niêm yết
- Hợp đồng kỳ hạn trên CK GD trên SGD
- CKPS khác theo hướng dẫn của BTC

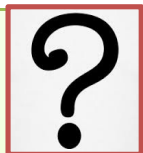
Thị trường CKPS

- Địa điểm, hình thức trao đổi thông tin để tập hợp lệnh mua, bán và giao dịch CKPS hoặc để thực hiện bù trừ, thanh toán các giao dịch CKPS

QUY ĐỊNH VỀ ĐẦU TƯ CKPS

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

Đầu tư chứng khoán phái sinh:

→ Việc mua, bán chứng khoán phái sinh niêm yết hoặc thỏa thuận giao dịch hợp đồng chứng khoán phái sinh trên TTCKPS.

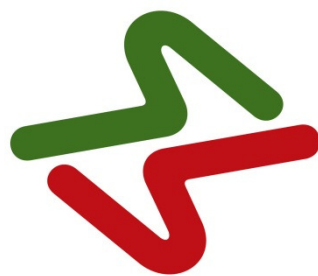

→ Tổ chức, cá nhân được tự do đầu tư vào CKPS trên TTCKPS;

Các tổ chức sau khi đầu tư CKPS phải được sự chấp thuận của cơ quan có thẩm quyền:

- CTCK được UBCKNN cấp giấy chứng nhận;
- Công ty quản lý quỹ không được đầu tư CKPS từ nguồn vốn của mình (bao gồm vốn vay và các nguồn vốn huy động hợp pháp khác)
- Tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài được Ngân hàng nhà nước chấp thuận;
- Doanh nghiệp bảo hiểm được Bộ Tài chính chấp thuận theo quy định pháp luật về kinh doanh bảo hiểm;
- Tập đoàn kinh tế nhà nước, tổng công ty nhà nước, doanh nghiệp 100% vốn nhà nước khi đã được phép của cơ quan quản lý có thẩm quyền.

Trích dẫn: Điều 8/Mục 1 Chương III Nghị Định số 42/2015/NĐ-CP

HANOI STOCK EXCHANGE

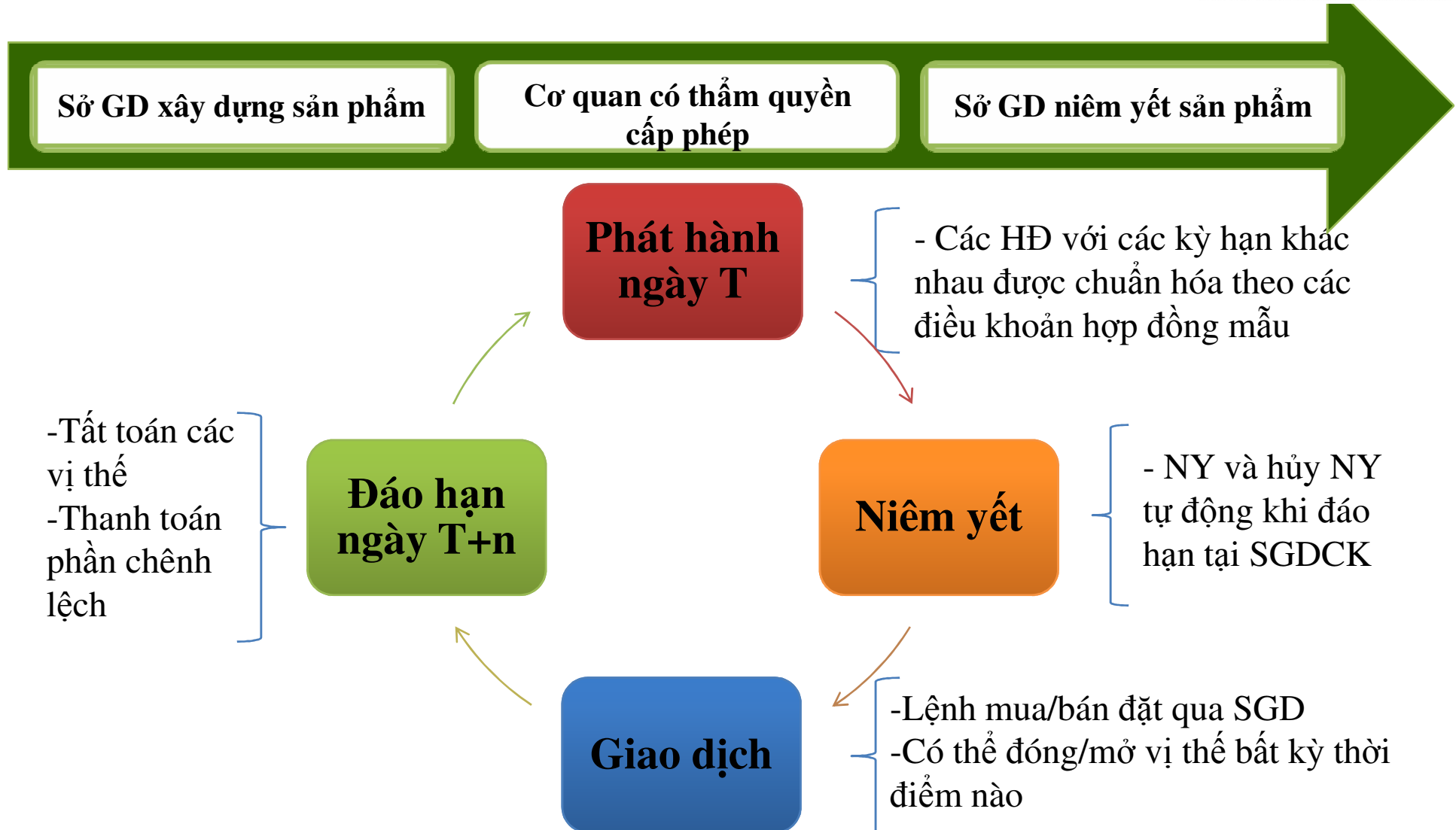
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

PHẦN II
TỔ CHỨC
THỊ TRƯỜNG CKPS

CẤU TRÚC/PHƯƠNG THỨC VẬN HÀNH

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

THÀNH PHẦN THAM GIA TTCKPS

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

CƠ QUAN QUẢN LÝ, CẤP PHÉP

Cung cấp sản phẩm

SGDCK

Trung tâm Lưu ký chứng khoán

Ngân hàng thanh toán

Đơn vị trung gian

TV Giao dịch

TV Bù trừ

Nhà tạo lập thị trường

Khách hàng

Doanh nghiệp

Quỹ đầu tư

Nhà đầu tư

THÀNH PHẦN THAM GIA TTCKPS

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

Cơ quan quản lý, cấp phép

- Ban hành các VBQPPL;
- Cấp phép cho các hoạt động trên thị trường;

SGDCK

- Thiết kế sản phẩm, niêm yết, tổ chức giao dịch các CKPS;
- Chấp nhận/từ chối đăng ký, đình chỉ, chấm dứt tư cách TVGD, TVGD đặc biệt và Thành viên tạo lập thị trường;
- Cung cấp hệ thống giao dịch;
- Giám sát giao dịch;

Trung tâm lưu ký chứng khoán

- Bù trừ, thanh toán giao dịch CKPS;
- Chấp thuận/từ chối đăng ký, đình chỉ chấm dứt tư cách TVBT
- Quản trị rủi ro (*Margin, Mark-to-market, Position Limit*);
- Quản lý tài sản thế chấp;

Ngân hàng Thanh toán

- Dịch vụ thanh toán tiền;

THÀNH PHẦN THAM GIA TTCKPS

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

TVGD

- Nhập lệnh khách hàng/Tự doanh vào HTGD;
- Giới thiệu, tư vấn sản phẩm tới các NĐT;

TVBT

- Bù trừ tài khoản khách hàng/tự doanh;
- Chịu trách nhiệm về ký quỹ khách hàng;

Nhà tạo lập thị trường

- Hỗ trợ thanh khoản cho thị trường;

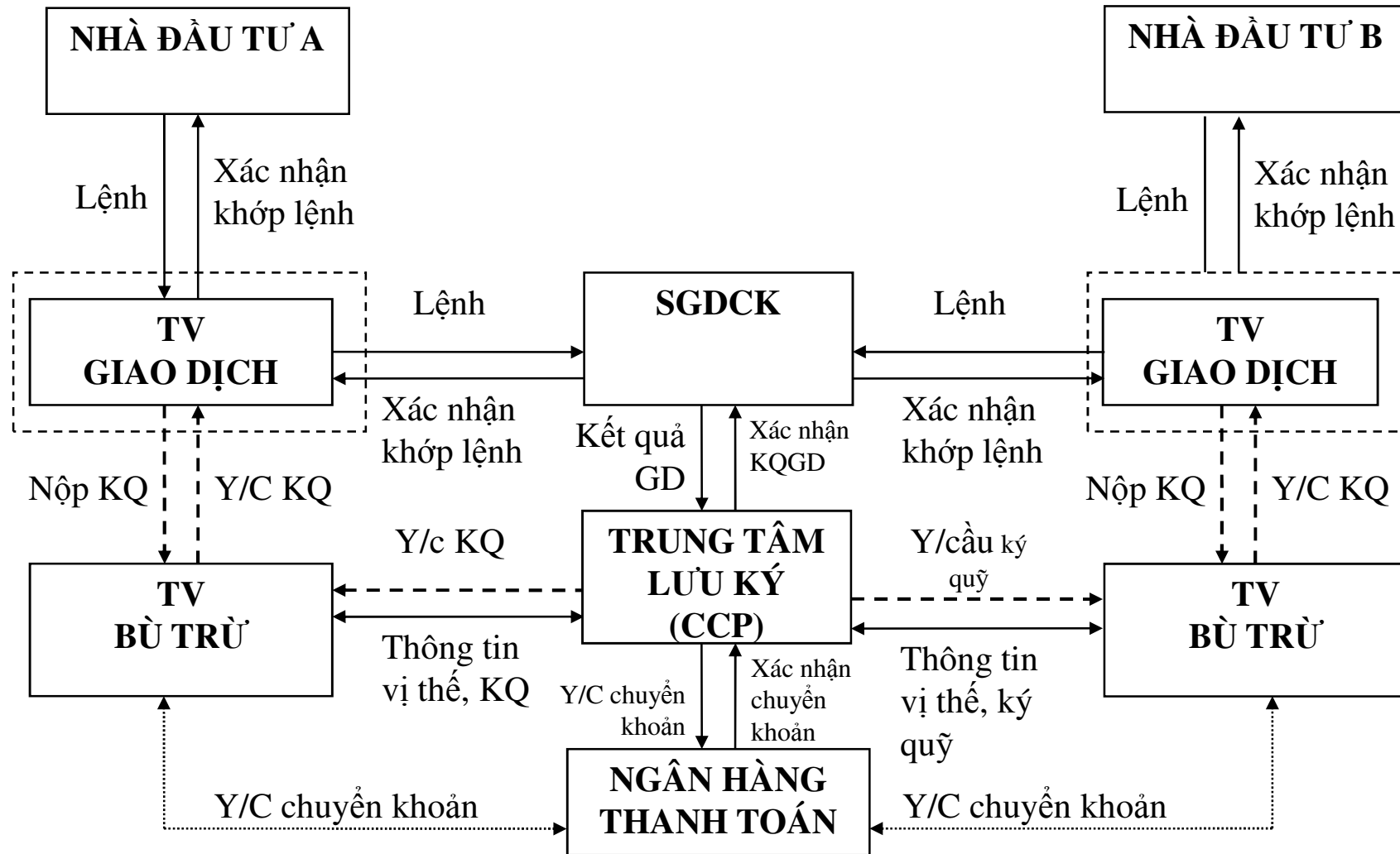
Khách hàng

- Tham gia giao dịch;

MÔ HÌNH GIAO DỊCH CKPS

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

NIÊM YẾT VÀ HỦY NIÊM YẾT

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

Sở GDCK xây
dựng hợp đồng
mẫu CKPS

Trình
UBCKNN cấp
phép niêm yết

Sở GDCK niêm
yết 01 bộ các
mã CKPS với
các tháng đáo
hạn khác nhau

Hủy niêm yết
mã CKPS tự
động

NIÊM YẾT VÀ HỦY NIÊM YẾT

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

- Niêm yết: CKPS niêm yết sẽ có một bộ các mã hợp đồng với các tháng đáo hạn khác nhau tùy theo quy định về tháng đáo hạn.
- Hủy niêm yết CKPS trong các trường hợp
 - ✓ Mã hợp đồng CKPS đáo hạn;
 - ✓ Tài sản cơ sở của chứng khoán phái sinh bị hủy niêm yết hoặc ngừng sử dụng;
 - ✓ Chứng khoán phái sinh bị mất khả năng thanh khoản theo quy định của Sở giao dịch chứng khoán;
 - ✓ Các trường hợp khác nếu xét thấy cần thiết.

Trích dẫn: Điều 7 Mục 1 Chương III Nghị định số 42/2015/NĐ-CP

TỔ CHỨC BÙ TRỪ, THANH TOÁN

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

SGDCK

- Thực hiện GD
- Xác định giá

Tổ chức bù trừ (+QLRR)

- Quản lý Margin
- Bù trừ vị thế
- Thế vị giao dịch
- Giới hạn vị thế
- Quản lý TS thế chấp

Thanh toán

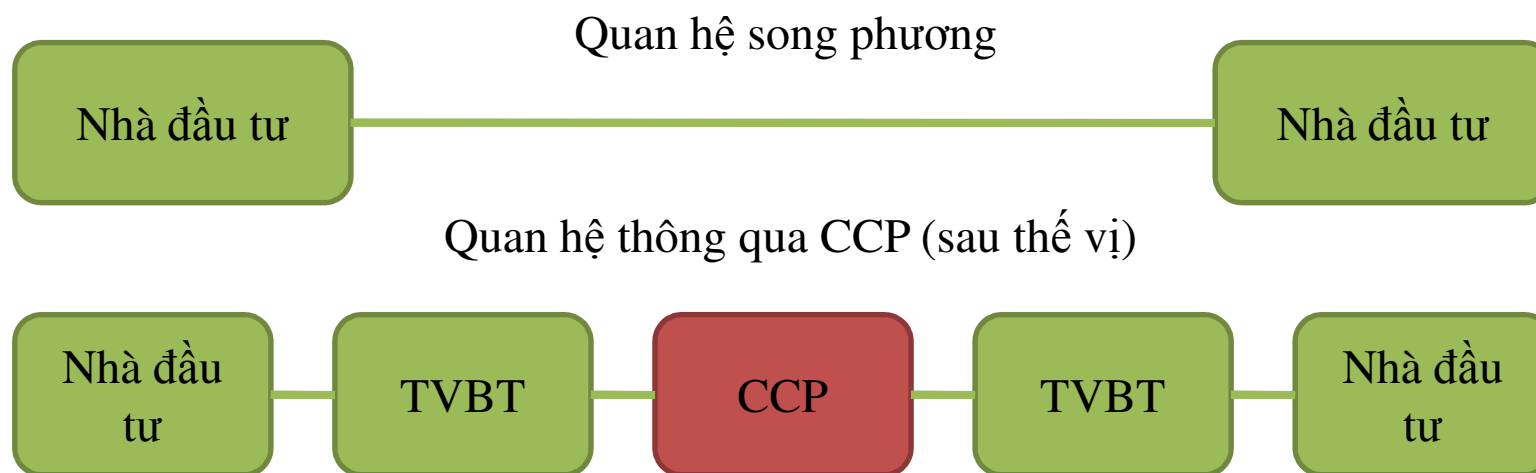
- Xác nhận ký quỹ
- Chuyển tiền thanh toán
- Chuyển giao vật chất

BÙ TRỪ, THANH TOÁN CKPS NIÊM YẾT: CƠ CHẾ CCP

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

- Là người bán của tất cả người mua và người mua của tất cả các người bán
- Đảm bảo việc thanh toán giao dịch ngay cả trong trường hợp một bên trong giao dịch ban đầu (giao dịch gốc) không thực hiện được nghĩa vụ thanh toán của nó.

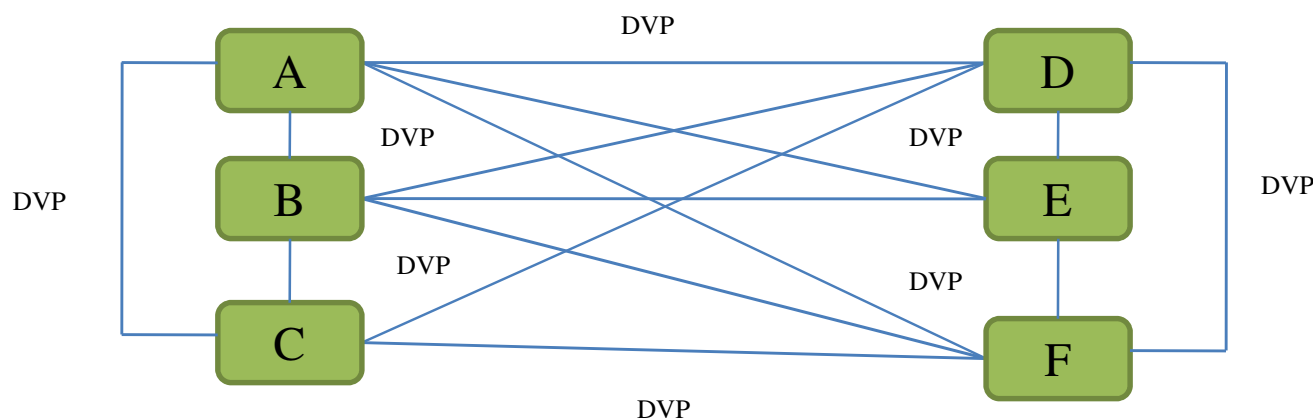

BÙ TRỪ, THANH TOÁN CKPS NIÊM YẾT: CƠ CHẾ CCP

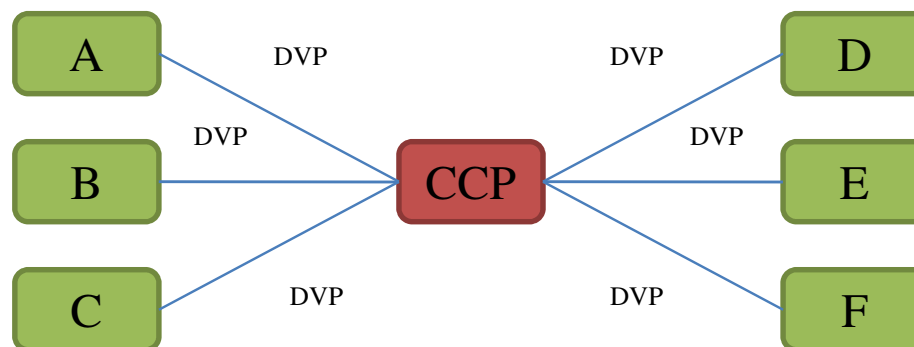
HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

- **Thanh toán không qua CCP**

Thanh toán qua
nhiều đối tác.
Rủi ro đối tác
khó kiểm soát
được

- **Thanh toán qua CCP**

CCP sẽ trở thành đối
tác trung tâm *duy nhất*
cho tất cả các giao
dịch thanh toán.
CCP đảm bảo khả
năng thanh toán cho
tất cả các thành viên.

BÙ TRỪ, THANH TOÁN CKPS NIÊM YẾT: CƠ CHẾ CCP

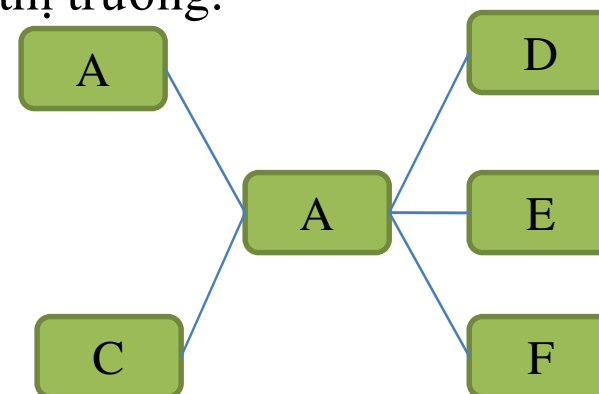

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

❖ **Bù trừ ròng các nghĩa vụ thanh toán:** làm giảm khối lượng và giá trị giao dịch cần thanh toán, giảm chi phí và rủi ro cho thị trường.

❖ **Bảo lãnh thanh toán:**

- Quản lý và kiểm soát việc chuyển giao tài sản.
- Thực hiện các nghĩa vụ liên quan đến giao dịch trong trường hợp TVBT mất khả năng thanh toán.

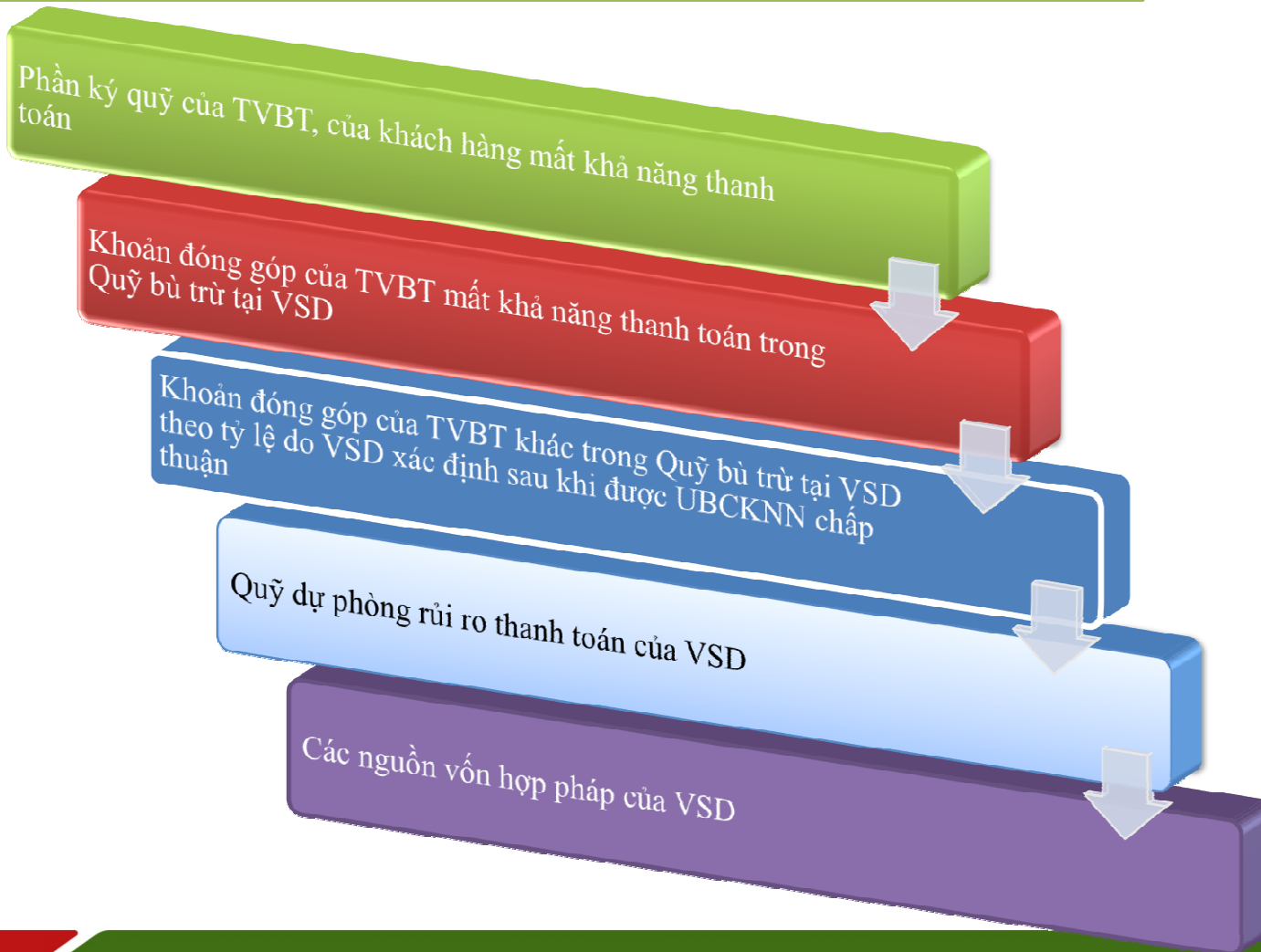
Quản lý rủi ro: Xây dựng và áp dụng các biện pháp, cơ chế, quy trình phòng ngừa rủi ro toàn diện.

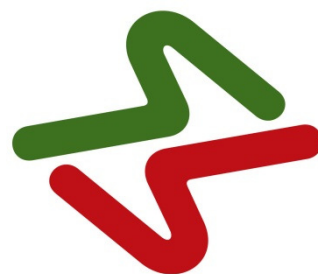
CÁC BIỆN PHÁP ĐẢM BẢO THANH TOÁN

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

Trong trường hợp TVBT hoặc khách hàng TVBT mất khả năng thanh toán, VSD được sử dụng các nguồn hỗ trợ để bù đắp theo trình tự sau

HANOI STOCK EXCHANGE

SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

PHẦN III
TỔ CHỨC
KINH DOANH CKPS

Kinh doanh CKPS

- Môi giới CKPS;
- Tự doanh CKPS;
- Tư vấn đầu tư CKPS.

Tổ chức kinh doanh CKPS

- Tổ chức kinh doanh chứng khoán thực hiện một hoặc một số hoạt động kinh doanh chứng khoán phái sinh.

THÀNH VIÊN GIAO DỊCH

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

Công ty
chứng khoán

**Thành viên
giao dịch**

Ngân hàng
thương mại

**Thành viên giao
dịch đặc biệt**

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

Điều kiện trở thành thành viên giao dịch

Thành viên giao dịch

Có Giấy chứng nhận đủ điều kiện môi giới chứng khoán phái sinh

Đáp ứng yêu cầu của SGDCK về hạ tầng công nghệ thông tin, quy trình nghiệp vụ cho giao dịch CKPS

Không đang trong quá trình hợp nhất, sáp nhập, giải thể hoặc tình trạng kiểm soát, kiểm soát đặc biệt, đình chỉ hoạt động, tạm ngừng hoạt động

Thành viên giao dịch đặc biệt

Là thành viên giao dịch trên thị trường trái phiếu chính phủ của SGDCK

Được NHNN chấp thuận cho phép đầu tư chứng khoán phái sinh

Đáp ứng yêu cầu của SGDCK về hạ tầng công nghệ thông tin, quy trình nghiệp vụ cho giao dịch CKPS

Không đang trong quá trình hợp nhất, sáp nhập, giải thể hoặc tình trạng kiểm soát, kiểm soát đặc biệt, đình chỉ hoạt động, tạm ngừng hoạt động

THÀNH VIÊN TẠO LẬP THỊ TRƯỜNG

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

TVGD được SGDCK chọn làm TV tạo lập thị trường khi: đảm bảo yêu cầu về nhân lực, hệ thống giao dịch, hệ thống kiểm soát rủi ro đối với hoạt động tạo lập thị trường

Một hình thức tự doanh CKPS

Vai trò: tăng tính thanh khoản cho thị trường, đảm bảo thị trường không biến động mạnh

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

Nghĩa vụ báo cáo, công bố thông tin

Báo cáo định kỳ tháng/quý/ năm

- Thời gian nộp báo cáo tương tự thời gian quy định đối với thị trường cơ sở;
- Báo cáo về tình hình đóng mở tài khoản khách hàng, tình hình vốn khả dụng (báo cáo tài chính), báo cáo danh mục chứng khoán làm tài sản ký quỹ

Báo cáo, bất thường

Ngoài các nội dung tương tự quy định báo cáo bất thường trên thị trường cơ sở:

- Báo cáo nhà đầu tư nắm giữ vị thế lớn
- Báo cáo vị thế nắm giữ cho mục đích phòng ngừa rủi ro (hedging), mục đích giao dịch chênh lệch giá (arbitraging)

Hình thức báo cáo:

báo cáo văn bản, báo cáo điện tử

Công bố thông tin

Các quy định khá tương tự như trên thị trường cơ sở

Hình thức công bố thông tin: văn bản, dữ liệu điện tử

ĐIỀU KIỆN THÀNH VIÊN BÙ TRỪ

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

CTCK, NHTM, chi nhánh NH nước ngoài được UBCKNN cấp Giấy chứng nhận đủ điều kiện:

- Là thành viên lưu ký của VSD
- Đáp ứng yêu cầu về KQKD, tỷ lệ an toàn tài chính
- CTCK được UBCKNN cấp Giấy chứng nhận đủ đk hoạt động môi giới CKPS
- NHTM được NHNN chấp thuận bằng văn bản cho hoạt động bù trừ, thanh toán giao dịch CKPS

TVBT trực tiếp:

- NHTM: VDL, VCSH ≥ 5.000 tỷ
- CTCK: VDL, VCSH ≥ 900 tỷ

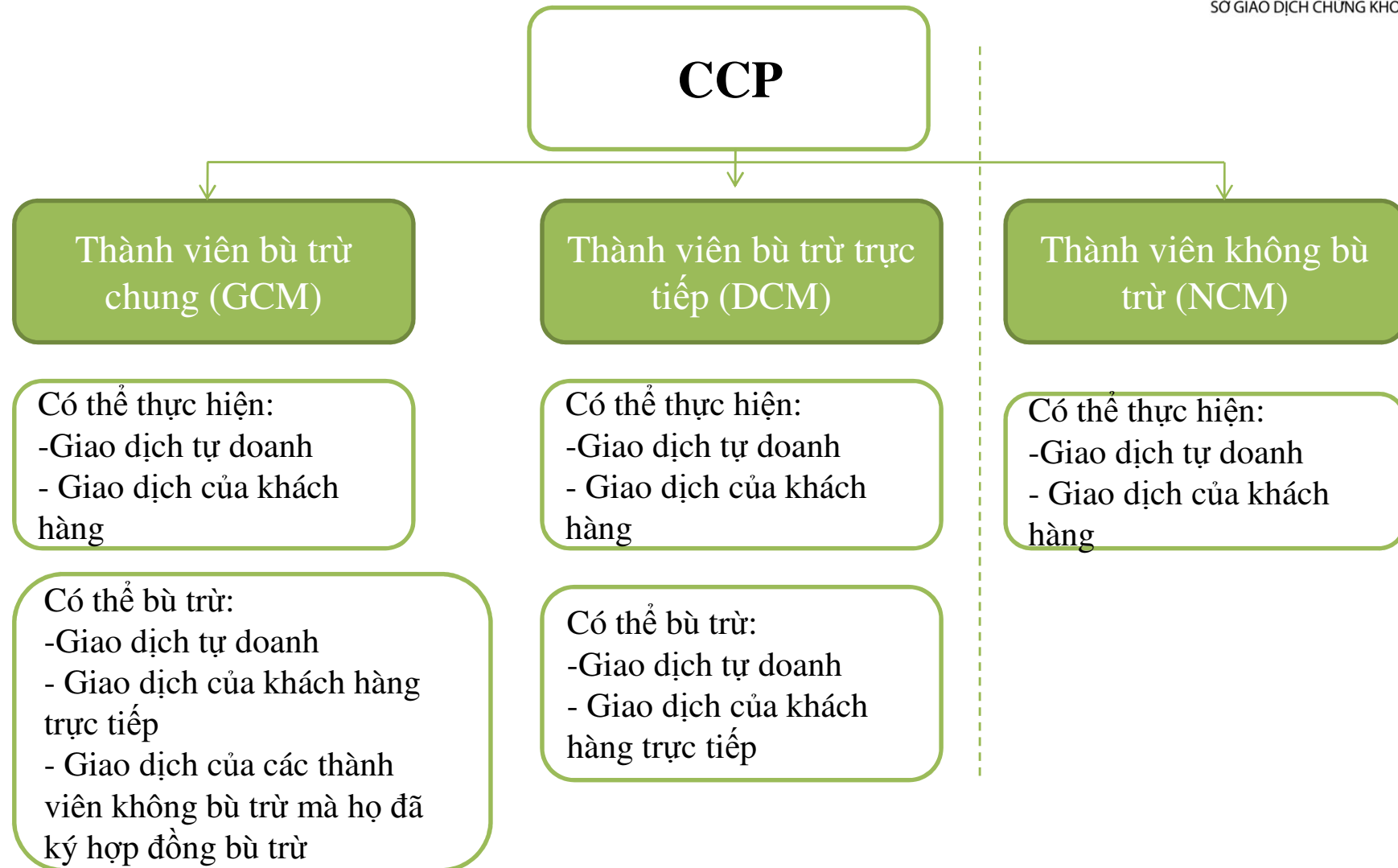
TVBT chung:

- NHTM: VDL, VCSH ≥ 7.000 tỷ
- CTCK: VDL, VCSH ≥ 1.200 tỷ

CÁC LOẠI THÀNH VIÊN BÙ TRỪ

HANOI STOCK EXCHANGE
SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

XIN TRÂN TRỌNG CẢM ƠN

* * * * *

SỞ GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN HÀ NỘI

Số 2 Phan Chu Trinh, Hà Nội, Việt Nam - tel: 84.4 9341 2626 - fax: 84.4 3934 7818
email: marketinfo@hnx.vn - website: www.hnx.vn